

ΠΡΟΕΣ ΑΠΟ ΔΙΚΑΣΤΕΣ ΚΑΙ «ΦΙΛΑ» ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

Υπερήφανο σύστημα, με ονοματεπώνυμο

Του ΠΑΝΟΥ ΣΩΚΟΥ

Αν και δήλωσε υπερήφανος για το έργο των κυβερνήσεων Σημίτη και χαρακτήρισε τον τέως πρωθυπουργό έντιμο και ακέραιο, ο Γ. Παπανδρέου έδειξε ότι παραμένει αγεφύρωτο το χάσμα που τους χωρίζει. Ξεκαθάρισε, πάντως, ότι ούτε νέο κόμμα χρειάζεται να γίνει ούτε όνομα και σύμβολο του ΠΑΣΟΚ σχεδιάζει να αλλάξει.

Στη συνέντευξη Τύπου στο Ζάππειο, ένα μεγάλο μέρος των ερωτήσεων που δέχτηκε είχε σχέση με την κρίση στο ΠΑΣΟΚ, τις διαφορετικές φωνές που ακούγονται, την εικόνα εμφυλίου που δίνει το κόμμα, με επίκεντρο την υποστήριξη ή όχι του κυβερνητικού του παρελθόντος. Ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ εμφανίστηκε ήπιος και δεν πώλωσε εσωκομματικό τοπίο με απειλές, τελεσίγραφα και προειδοποιήσεις

Υπερήφανος μεν, αγεφύρωτο δε το χάσμα με τον Σημίτη

για διαγραφές ή άλλες διοικητικές πράξεις εναντίον στελεχών. Αντίθετα, χαρακτήρισε αυτή την αντιπαράθεση επί της ουσίας ένα από τα δημοκρατικά χαρακτηριστικά του ΠΑΣΟΚ. Πολύ χλιαρός ήταν απέναντι στον Β. Βενιζέλο όταν ρωτήθηκε για τα όσα λέει, αφήνοντας μόνο ελάχιστες αιχμές.

Ο Γ. Παπανδρέου:

— Για τον Κ. Σημίτη: Εξήρθε την εντιμότητα και την ακεραιότητα του πρώην πρωθυπουργού, όμως:

Δεν απάντησε στην ερώτηση αν θα τον συμπεριλάβει στις εκλογικές λίστες του κόμματος. «Είναι νωρίς ακόμα», είπε, πυροδοτώντας σενάρια ότι έχει α-

ποφασίσει οριστικό διαζύγιο μαζί του. Έδειξε ότι δεν είναι ικανοποιημένος από τη δήλωση του Κ. Σημίτη με την οποία εξέφρασε τη λύπη του για το σκάνδαλο. «Εγώ ανέλαβα τις ευθύνες μου, ο τέως πρωθυπουργός έκανε τη δήλωσή του», είπε με νόημα, ενώ σε άλλη ερώτηση είπε ότι «όλοι έχουμε ευθύνες». Απέρριψε οποιαδήποτε διαμεσολάβηση για να αποκατασταθούν οι σχέσεις τους —προσφέρθηκε πρόσφατα ο Β. Βενιζέλος—, λέγοντας ότι δεν έχει ανάγκη από διαμεσολαβητές η σχέση του με τον Κ. Σημίτη.

— Απέρριψε την προοπτική ίδρυσης νέου κόμματος ή αλλαγής ονόματος και

Εντιμος ο πρώην πρωθυπουργός, αλλά...

συμβόλων του ΠΑΣΟΚ. «Το ζητούμενο δεν είναι η ίδρυση νέου κόμματος αλλά ένα ισχυρό και προοδευτικό ΠΑΣΟΚ και η καλύτερη ανασύνταξη του χώρου», είπε. Ωστόσο, έδειξε εμμονή στα νέα στελέχη και είπε πως θα προωθήσει τη νέα γενιά και την ανανέωση.

— Αναφερόμενος στις διαφορετικές απόψεις που ακούγονται π.χ. από τον Κ. Βενιζέλο, τόνισε ότι το ΠΑΣΟΚ δεν είναι Ν.Δ., οι διαφορετικές απόψεις είναι σεβαστές και αναγκαίες, δεν πρέπει να δαιμονοποιούνται, αρκεί να εκφράζονται στο πλαίσιο της συλλογικής προσπάθειας του κόμματος και να μη φαίνονται ως κοκορομαχίες για τις καρέκλες και την προσωπική προβολή. — Είπε ότι επανέρχεται εσκεμμένα και ηλιθιωδώς το ερώτημα αν παίρνει αποστάσεις από τον έργο των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ. Τόνισε ότι είναι υπερήφανος και αναφέρθηκε αναλυτικά στα επιτεύγματα. Ωστόσο, υπογράμμισε ότι δεν εθελουφλεί, έγιναν και λάθη και μίλησε για την όχι δίκαιη αναδιανομή του εισοδήματος, τη δημιουργία νέων ανισοτήτων και τη διαφθορά, που απαξίωσε τον πολιτικό κόσμο.

μόλογα, καρτέλ) αφήνοντας σαφώς να εννοηθεί ότι μέσα από αυτά διακινήθηκε κομματικό χρήμα προς της Ν.Δ.

Όσον αφορά το ΠΑΣΟΚ και τη σχέση του με το σκάνδαλο της Ζίμενς, τόνισε ότι έχει θεσμικά όργανα όπως είναι η Επιτροπή Διαφάνειας, που θα κάνει έρευνα προς κάθε κατεύθυνση, για κάθε καταγγελία που αφορά το κυβερνητικό παρελθόν και τη Ζίμενς. Τόνισε όμως ότι τέτοιες εσωτερικές επιτροπές και διαδικασίες δεν είναι ανεξάρτητες και δεν μπορούν να γίνουν πιστευτές από τον λαό. Γι' αυτό είπε ότι μόνο η εξεταστική της Βουλής είναι ανεξάρτητη και μπορεί να διερευνήσει την υπόθεση, ακόμα κι αν βγουν δύο ή τρία πορίσματα, ο λαός θα κρίνει ποιος λέει την αλήθεια και ποιος όχι».

Υποστήριξε ακόμα ότι «υπάρχουν πολιτικοί που δεν σέβονται τα χρήματα του λαού, που θέλουν μόνο την καρέκλα τους, υπάρχει μια μειοψηφία που παραβιάζει τους όρκους της, δεν έχει μπέσα, κηλιδώνει τον δημόσιο βίο και χρησιμοποιεί τη σημαία των κομμάτων για να κάνουν τις δουλειές τους», δείχνοντας επί της ουσίας στον Θ. Τσουκάτο. ♦

Οδικός χάρτης 8 προτάσεων για διαφάνεια

Οκτώ προτάσεις 24 σημείων δημοσιοποίησε χτες ο Γ. Παπανδρέου ως έναν «οδικό χάρτη» ενός Εθνικού Προγράμματος για τη διαφάνεια και την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Ως προς τη διαφάνεια στη χρηματοδότηση της πολιτικής, που είναι και το θέμα της επικαιρότητας, προτείνει, μεταξύ άλλων, ονομαστικοποίηση όλων των ιδιωτικών συνδρομών μέσω τραπεζικών λογαριασμών.

Συγκεκριμένα προτείνει:

1. Διαφάνεια στη χρηματοδότηση της πολιτικής —Κύριο στήριγμα της χρηματοδότησης πρέπει να είναι η δημόσια χρηματοδότηση. Η ιδιωτική χρηματοδότηση βασίζεται στις εισφορές μελών και φίλων. Όλες οι εισφορές να είναι πάντοτε ονομαστικοποιημένες μέσω τραπεζικών λογαριασμών.

—Ανάθεση του ελέγχου των εσόδων και εξόδων των κομμάτων και των εκλογικών δαπανών και του «πόθεν έσχες» των πολιτικών σε Ανεξάρτητη Αρχή.

—Για τους υπόχρεους υποβολής δήλωσης «πόθεν έσχες», που θα βρεθεί ότι δεν θα έχουν δηλώσει τα περιουσιακά τους στοιχεία, αυτά τα περιουσιακά στοιχεία να κατάσχονται υπέρ του Δημοσίου.

2. Διαφάνεια στα δημόσια έργα και στις προμήθειες —Καθιέρωση καθολικής υποχρέωσης δημοσιοποίησης στο Διαδίκτυο όλων των πράξεων όλων των φορέων του Δημοσίου που αφορούν προμήθειες, παροχές υπηρεσιών προς το Δημόσιο, αναθέσεις ή χρηματοδοτήσεις.

—Καθιέρωση, υποχρεωτικά, σταδίου δημόσιας διαβούλευσης ενώπιον της αναθέτουσας Αρχής, πριν από την έκδοση διακηρύξεων μεγάλων δημοσίων συμβάσεων.

—Σύσταση Ειδικής Μόνιμης Κοινοβουλευτικής Επιτροπής στην οποία θα εισάγονται υποχρεωτικά προς συζήτηση τα εξοφλιστικά προγράμματα της χώρας και θα γίνεται αναλυτική παρουσίαση ως προς τις διαδικασίες που θα ακολουθηθούν για την υλοποίησή τους.

3. Εκλογικό σύστημα γερμανικού τύπου

Προτείνει την υιοθέτηση ενός εκλογικού συστήματος βασισμένου στο γερμανικό πρότυπο, με στόχο τη διαφάνεια, τη βελτίωση της ποιότητας της αντιπροσωπευτικής μας Δημοκρατίας, την ελαχιστοποίηση της κρισιμότητας του πολιτικού χρήματος και τη διασφάλιση της αυτονομίας της πολιτικής και της ανεξαρτησίας των πολιτικών.

4. Διαφάνεια στη νομοθεσία

—Καθιέρωση υποχρεωτικού σταδίου δημόσιας διαβούλευσης για κάθε νομοσχέδιο πριν κατατεθεί στη Βουλή.

—Καθιέρωση υποχρεωτικού σταδίου δημόσιας διαβούλευσης και για τα Προεδρικά Διατάγματα.

5. Διαφάνεια στη δημόσια διοίκηση

—Υποχρέωση της διοίκησης να δημοσιοποιεί μέσω ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων όλες τις διοικητικές πράξεις που δεν είναι απόρρητες και δεν θίγουν προσωπικά δεδομένα.

—Ενίσχυση και διεύρυνση των διαδικασιών πρόσληψης μέσω ΑΣΕΠ για τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, χωρίς εξαιρέσεις.

6. Διαφάνεια στα ΜΜΕ

—Πλήρης έλεγχος των πηγών και της ροής του χρήματος, καθώς και της βιωσιμότητας των ΜΜΕ.

—Καθιέρωση ενός ολοκληρωμένου θεσμικού πλαισίου υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των ΜΜΕ στη σχετική αγορά.

7. Διαφάνεια στα δημοσιονομικά

—Σύνταξη προγραμματικών προϋπολογισμών τόσο σε κεντρικό επίπεδο όσο και για την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

—Ισχυροποίηση ανεξάρτητων μηχανισμών και θεσμών εποπτείας.

—Διαφάνεια στις συναλλαγές με εξωχώριες εταιρείες.

8. Κοινωνικός έλεγχος

—Δημιουργία, σε τοπικό επίπεδο, θεσμών κοινωνικού ελέγχου.

—Λειτουργία, σε κεντρικό επίπεδο, Εθνικού Συμβουλίου Διαφάνειας.

Το ΚΚΕ

«Γενικολογίες, ευκολογία και αποπροσανατολισμό» χαρακτήρισε το ΚΚΕ τα μέτρα που πρότείνει ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ Γιώργος Παπανδρέου για τη διαφθορά και τα συνέκρινε με τα μέτρα που πρότείνει η κυβέρνηση της Ν.Δ. για την ακρίβεια. Σύμφωνα με το ΚΚΕ, τα μέτρα «σε καμία περίπτωση δεν θίγουν, αντίθετα συνεισφέρουν στη συγκάλυψη των καθοριστικών παραγόντων που παράγουν και αναπαράγουν τη σήψη και τη διαφθορά. Η Ν.Δ., το ΠΑΣΟΚ και τα άλλα κόμματα που υπερασπίζονται τον καπιταλισμό, την ύπαρξη και τη δράση του κεφαλαίου δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τη διαφθορά, μπορούν να την κρύψουν, μπορούν μόνο να την υπηρετήσουν».

Ανάλυση στα γεγονότα

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΡΕΛΙΑ

Η πρώτη –και μάλλον μοναδική– έκπληξη που αισθάνθηκε ο ελληνικός λαός, σε σχέση με τη διαφθορά των πολιτικών στη σύγχρονη εποχή, ήταν το καλοκαίρι του 1988, όταν ξέσπασε το σκάνδαλο Κοσκωτά. Η λέξη «έκπληξη» είναι μάλλον αδύνατη για να περιγράψει το μέγεθος αυτού που συνέβη. Για σοκ επρόκειτο. Ήταν η πρώτη φορά που το σύστημα εξουσίας, μέχρι την κορυφή του (αντιπρόεδρος κυβέρνησης), βρισκόταν μπλεγμένο σε ένα οικονομικό σκάνδαλο. Πρόσωπα –λίγα πρόσωπα– πρωταγωνιστούσαν και τότε, με επικεφαλής τον μακαρίτη Μένιο Κουτσόγιωργα. Ούτε όλη η κυβέρνηση ούτε όλο το κόμμα ούτε όλο το πολιτικό σύστημα ήταν μπλεγμένα. Αλλά αυτή και μόνον η διάσταση του προβλήματος αρκούσε για να δικαιολογήσει το σοκ. Το ΠΑΣΟΚ ήταν ένα, σχετικά, νέο κόμμα (14 ετών) και πολύ νέο στην άσκηση της εξουσίας (μόλις οκτώ ε-

και τις εισφορές μελών και φίλων. Αυτά δεν φτάνουν ούτε για γραμματόσημα. Όλοι ήξεραν, επίσης, ότι το πολιτικό χρήμα, πέραν των κομμάτων, φτάνει και σε πρόσωπα. Τα έξοδα που έχει στην προεκλογική περίοδο ένας υποψήφιος στην Α' ή τη Β' περιφέρεια Αθηνών είναι, φυσικά, πολλαπλάσια από αυτά που επιτρέπει ο νόμος. Όλοι (σχεδόν όλοι) τον παραβιάζουν και όλοι μαζί υποκρίνονται. Αλλά και στην επαρχία δεν είναι καλύτερα τα πράγματα. Φυσικά, εκεί δεν πέφτουν μίζες από τη «Ζίμενς», αλλά «ενισχύσεις» από ποικίλες πηγές. Ολο αυτό το πολιτικό χρήμα, φανερό, λιγότερο φανερό και κρυφό, κατευθύνεται σε πολλές πηγές (τηλεοπτικούς σταθμούς, έντυπα, ξενοδοχεία, φυλλάδια κ.λπ.), για την προβολή κομμάτων και υποψηφίων.

Από χρόνια έπρεπε να είχε αλλάξει ο νόμος. Για παράδειγμα, να είχε σπάσει η χαώδης και δραχμοβόρα (ευρωβόρα) Β' Αθηνών. Ή να επιτρέπεται η ιδιωτική χρηματοδότηση, με δημοσίευση των ονομάτων των εταιρειών ή ιδιωτών που δίνουν χρήματα σε κόμματα και πρόσωπα, όπως γίνεται στην Αμερική. Και αφού γίνουν αυτά, να είναι πολύ αυστηρός ο έλεγχος. Αλλά ποιος να τον κάνει, όταν διαχρονικά η Βουλή χρησιμοποιείται ως πλυντήριο αμαρτημάτων, από τα πιο μικρά ως τα πιο μεγάλα;

Εννοείται ότι αυτά δεν έγιναν ούτε στην περίοδο Σημίτη, που φιλοδόξησε να κάνει κάποιους εκσυγχρονισμούς στο πολιτικό σύστημα. Και εν τω μεταξύ, η διαφθορά μεγάλωσε και το πολιτικό χρήμα έγινε περισσότερο. Επειδή οι

άνθρωποι την περίοδο αυτή ήταν από τη φύση τους περισσότερο διεφθαρμένοι; Όχι δα. Απλώς οι «ανάγκες» κομμάτων και προσώπων μεγάλωσαν και οι ευκαιρίες διαφθοράς πολλαπλασιάστηκαν. Όταν στη χώρα κατασκευάστηκαν έργα τεραστίων διαστάσεων για τα δεδομένα της κι όταν έγιναν, σε χρόνο απαγορευτικό, τα ολυμπιακά έργα, θα ήταν αφελές να πιστέψει κανείς ότι δεν θα αναπτύσσονταν μεγαλύτερες εστίες διαφθοράς. Το ερώτημα «Μα είναι δυνατόν να (μην) ήξερε ο Σημίτης τι γινόταν;» δεν έχει ουσιαστική σημασία. Σημασία έχει ότι δεν μπόρεσε να τα αποτρέψει. Ίσως γιατί είχε άλλες προτεραιότητες, ίσως γιατί άργησε να αντιληφθεί το μέγεθος του προβλήματος και ατύχησε στην επιλογή αρκετών προσώπων.

Ομως, ακόμη κι αν αυτά είχαν αντιμετωπιστεί επιτυχώς, ουδείς μπορεί να εγγυηθεί ότι δεν θα υπήρχαν εστίες διαφθοράς. Διότι αυτή είναι συνυφασμένη με την άσκηση της εξουσίας. Και πάντα κάποια πρόσωπα την «εκφράζουν». Πριν από είκοσι χρόνια ήταν ο Κουτσόγιωργας και ο Λούβαρης. Πριν από 15, οι περί την ομάδα Μητσοτάκη. Σήμερα είναι ο Τσουκάτος του Σημίτη. Αύριο θα είναι ο Τσουκάτος του Καραμανλή. Και όσοι στη σημερινή (παπανδρεϊκή) Χαριλάου Τρικούπη βλέπουν τους εαυτούς τους ως ηθικούς εκκαθαριστές της σημιτικής περιόδου, είναι απλώς ανόητοι. Όχι επειδή μπορεί να υπάρχουν κάποια ράμματα και για τη δική τους γούνα (οι περισσότεροι ήταν μεγαλοϋπουργοί του Σημίτη), αλλά διότι οι ηγέτες και τα συστήματά τους δοκιμάζονται όταν ασκούν εξουσία. Αν, λοιπόν, ποτέ την ασκήσουν (λέμε αν) μετά τον Καραμανλή, θα φανεί το μέγεθος της αποφασιστικότητας και ικανότητάς τους να πατάξουν τη διαφθορά και να μην αγγίξουν πολιτικό χρήμα.

Επί του παρόντος, το πολιτικό παιχνίδι που παίζεται είναι το εξής: απαξίωση του ΠΑΣΟΚ συνολικά, διά του τεμαχισμού του σε περιόδους (σημιτική, παπανδρεϊκή) και διαιώνιση της κυριαρχίας της Ν.Δ. Είναι ολοφάνερο και μόνον ορισμένοι ανόητοι της Χ. Τρικούπη δεν το βλέπουν. Αλλά γι' αυτό θα πούμε περισσότερα αύριο.

karelias@enet.gr

ΠΟΛΙΤΙΚΑ

Αυτά έμειναν μετέωρα...

Ορισμένοι προσηκτικοί παρατηρητές όσων γίνονται στον πολιτικό-δικαστικό χώρο, με αφορμή όσα γίνονται σήμερα, επισημαίνουν τα εξής: Στην οκταετία 1996-2004 (κυβέρνηση Σημίτη) η Ν.Δ. και ο φιλικός της Τύπος (αντιπολίτευση) έκαναν, μέρα παρά μέρα, καταγγελίες για σκάνδαλα. Στις περισσότερες περιπτώσεις ο τότε προϊστάμενος της Εισαγγελίας ανταποκρινόταν αμέσως και διέτασσε έρευνα. Η Ν.Δ. του Καραμανλή συμπλήρωσε ήδη τέσσερα χρόνια στην εξουσία. Το ΠΑΣΟΚ (αντιπολίτευση) έχει κάνει σχετικά πολύ λιγότερες καταγγελίες. Πόσες «ευτύχησαν» δικαστικώς; Σχεδόν καμία. Ορισμένες από αυτές εξελίχθηκαν σε καραμπινάτα σκάνδαλα (π.χ. υποκλοπές, «κουμπάροι»). Για άλλες, η οσμή του σκανδάλου παραμένει μέχρι τώρα (π.χ. εξαγορά της «Γερμανός» από την COSMOTE). Πόσες από αυτές ερευνήθηκαν και τι αποτέλεσμα είχαν οι έρευνες; Οι υποκλοπές μπήκαν στο αρχείο. Στην υπόθεση των «κουμπάρων» κάτι κινείται, αλλά χωρίς πολιτικά πρόσωπα στο φόντο. Για την υπόθεση «Γερμανός-COSMOTE», για την οποία τόσο ακούστηκαν, τίποτα. Και να σκεφτεί κανείς ότι το οικονομικό αντίκρισμα ορισμένων τέτοιων υποθέσεων είναι πολλαπλάσιο των ποσών που κυκλοφορούν αυτές τις μέρες ως μίζες. Δύο τινά συμβαίνουν: Ή όλα έγιναν απολύτως καθαρά ή οι καταγγέλλοντες δεν μπόρεσαν να τεκμηριώσουν τις καταγγελίες τους. Εκτός εάν η ελληνική Δικαιοσύνη δρα μόνον αν προκύψουν εισαγόμενα (π.χ. γερμανικά) στοιχεία και αφού περάσουμε σε άλλη φάση διακυβέρνησης. Δηλαδή, οι σημερινές «αμαρτίες» θα διερευνηθούν μόλις αλλάξει η κυβέρνηση. Ζήσε Μάν μου... **Γ.ΚΑΡ.**

Φωτεινή εξαίρεση

Το ΚΚΕ ήταν το μόνο από τα κόμματα που καταψήφισε τη ρύθμιση-εξπρές, που έφερε στη Βουλή ο πρόεδρος Δημήτρης Σιούφας, σύμφωνα με την οποία οι αποσπασμένοι και οι μετακλητοί υπάλληλοι στο Κοινοβούλιο γίνονται μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι. «Ναι» ψήφισαν Ν.Δ., ΠΑΣΟΚ και ΛΑΟΣ, ενώ απουσίαζε ο ΣΥΡΙΖΑ.

Εκείνο που έχει μεγαλύτερη σημασία, είναι κάτι άλλο. Το ΚΚΕ δήλωσε ότι δεν πρόκειται να αξιοποιήσει την απόφαση, πλέον, της Βουλής για τα μέλη του. Μαγκιά του! **Θ.ΤΣ.**

Βροχοποιός

Σε βροχοποιό αυτονακηρύχτηκε ο υπουργός ΠΕΧΩΔΕ. Μετά τη χθεσινή συνάντησή του με τον Κύπριο υπουργό Γεωργίας και την υπογραφή συμφωνίας για μεταφορά νερού στην Κύπρο, όπου η λειψυδρία είναι προ των πυλών, ο Γ. Σουφλιάς αποκάλυψε ότι από το 1993 έχει επισκεφθεί τρεις φορές τη Λευκωσία.

«Μόλις έφτασα στο αεροδρόμιο, άρχισε να βρέχει», εξομολογήθηκε και προανήγγειλε ότι ετοιμάζεται για νέο ταξίδι, αφού όμως συμβουλευτεί τον μετεωρολόγο κ. Καντέρη για πρόβλεψη καιρού. «Θα μετα-

«Απόβαση» στη Ρωσία

Σε πείσμα των μίζερων καιρών της μίζας, της ακρίβειας και του δημοσιονομικού στενέματος είχαμε χθες μια μικρή «γιορτή» της οικονομικής εξωστρέφειας. Ο επικεφαλής της Τράπεζας Κύπρου, Ανδρ. Ηλιάδης, ανακοίνωσε από τη Μόσχα ότι αγοράστηκε μεγάλη ρωσική τράπεζα (9η σε μέγεθος) με 222 καταστήματα και 4.200 υπαλλήλους, αντί τιμήματος 586 εκατ. δολαρίων.

Η Τράπεζα Κύπρου έχει ασφαλώς την έδρα της στην Κύπρο και διευκολύνεται στις κινήσεις της από τις ειδικές σχέσεις που έχουν αναπτυχθεί μεταξύ Κύπρου και Ρωσίας. Είναι όμως και τράπεζα με ελληνική «συνειδηση» και με τα περισσότερα των κερδών της να πραγματοποιούνται στην Ελλάδα.

Η «απόβαση» στη Ρωσία ήταν το μεγάλο εξωστρεφές όραμα του αποθανόντος διοικητή της Εθνικής, Θ. Καρτζά. Δεν το πραγματοποίησε ακόμη ούτε ο νυν διοικητής, Τ. Αράπογλου, παρ' ότι το επιδιώκει. Μπορεί να σημαίνει πολλά –ή και τίποτα– για το μέλλον των δύο τραπεζών ότι το πραγματώνει ο κ. Ηλιάδης της Τράπεζας Κύπρου. **Κ.Τ.**

Πολιτικό χρήμα: Αυτονόητα, ανόητα και υποκριτικά

τών). Ήταν ένα ρωμαλέο λαϊκό κίνημα, με σκληρές και καθαρές διακηρύξεις, που είχαν συνεπάροι έναν ολόκληρο κόσμο. Γι' αυτό η πρώτη αποδεδειγμένη εστία διαφθοράς που βρέθηκε στους κόλπους του, προκάλεσε σοκ. Η συνέχεια είναι γνωστή.

Εκτοτε είχαμε πολλές τέτοιες εστίες στα κόμματα εξουσίας, που όλο και λιγότερο προκαλούσαν ιδιαίτερη εντύπωση. Η περίοδος Μητσοτάκη, στην οποία οδήγησε η «κάθαρση» της «αμαρτωλής» δεύτερης τετραετίας του ΠΑΣΟΚ, κατακλύστηκε από σκάνδαλα και σκανδαλολογία. Σάλος προκλήθηκε αρκετές φορές, σοκ μάλλον ποτέ. Ίσως γιατί ο επικεφαλής της τότε κυβέρνησης είχε αμαρτωλή προίσορία (από το 1965) κι έτσι η εμπλοκή του σε υποθέσεις διαφθοράς θεωρήθηκε κάτι το «φυσιολογικό». Ετσι, ακόμη και οι συγκλονιστικές αποκαλύψεις ενός επιχειρηματία (Αριστείδης Αλαφούζος), ότι έδινε χρήματα στον ίδιο τον τότε πρωθυπουργό και είχε υποψίες ότι δεν έφταναν στο κόμμα της Ν.Δ., πέρασαν μάλλον στο ντούκου. Κανένας εισαγγελέας δεν κινήθηκε, καμία Βουλή δεν έψαξε, όλα κουκουλώθηκαν. Φυσιολογικά.

Είχε προηγηθεί η οικουμενική κυβέρνηση, στη διάρκεια της οποίας υπογράφηκε η πρώτη πράξη μετατροπής του κρατικού ΟΤΕ (για τον οποίο σήμερα όλοι χύνουν κροκοδείλια δάκρυα) σε απέραντο διαφθορείο. Οι επικεφαλής των τριών τότε πολιτικών κομμάτων συμφώνησαν στην υπογραφή της πρώτης μεγάλης σύμβασης προμηθειών σύγχρονου υλικού (μέσα η «Ζίμενς») και οργίασαν οι φήμες ότι από τη συμφωνία αυτή τα κόμματα εξασφάλισαν τα έξοδα της επόμενης προεκλογικής εκστρατείας, καθώς τότε ήταν «εξαντλημένα» από τις απανωτές αναμετρήσεις. Αυτά είναι πασιγνώστα στους παροικούντες την Ιερουσαλήμ. Αλλά κανένας από όσους κατά καιρούς (και σήμερα) ολοφύρονται για το πολιτικό χρήμα δεν ανησύχησε τότε. Η συμφωνία ήταν διακομματική, το χρήμα ελληνικό, όλα καλά.

Τα χρόνια πέρασαν και η κατάσταση αυτή παγιώθηκε και γιγαντώθηκε. Όλοι γνώριζαν ότι οι δαπανηρότατες προεκλογικές εκστρατείες των κομμάτων εξουσίας δεν γίνονται με την κρατική χρηματοδότηση